

S. Andreas - 4de Zond. van Vasten - 15 Maart, 2015

Opnieuw geboren worden.

Overweging.

'God heeft zijn Zoon niet naar de wereld gestuurd om een oordeel over haar te vellen, maar om de wereld door Hem te redden'. Deze woorden hoorden we zojuist in het evangelie. Toen ik deze week mij voorbereidde op deze overweging, las ik tot mijn verrassing in Trouw dat een jonge vrouw Yacha van Ginkel, 21 jaar en lesbisch, deze woorden op haar rechter onderarm getatoueerd heeft: Zij moeten voor haar wel een diepe betekenis hebben, dat zij die op haar arm heeft vereeuwigd. Ik laat haar aan het woord: "God is voor mij heel vanzelfsprekend. Bij Hem voel ik mij veilig. Hij is een soort beschermlaag om mij heen. Ik wist op mijn elfde al dat ik anders was, lesbisch. Toen heb ik even getwijfeld. Wat nu, dacht ik, kan het wel samengaan met mijn geloof? Ik ben op de knieën gegaan, gewoon op de vloer. Ik vroeg: God, wat vindt U ervan? Toen ik dat gedaan had, kreeg ik een warm gevoel van binnen. Dat was voor mij een teken, een teken dat het goed was. Toen ik wist dat het met God goed zat, dat Hij van mij houdt, kon ik mijzelf gaan accepteren. Binnenkort begin ik met een studie theologie; zijn boodschap over de liefde wil ik uitdragen." Dit is de verrassende ervaring van deze jonge vrouw. Jezus is niet naar ons gekomen om te veroordelen, zwaaiend met de wet, maar met liefde, om ons leven te schenken.

Ik kijk nu heel nieuwsgierig naar het evangelie van vandaag, waarin die woorden staan. Jezus is in gesprek met Nicodemus. Wie is die man, die Nikodemus? Hij is in Jeruzalem een vooraanstaand persoon met een belangrijke functie; een schriftgeleerde. Vanuit zijn functie voelt deze Nikodemus zich er vast en zeker toe geroepen om de joodse traditie met haar wetten en voorschriften zo goed en zuiver mogelijk te bewaren en door te geven. Die traditie is hem heilig is, maar toch wil en kan hij daar niet krampachtig en star mee omgaan. Beter dan zijn collega's heeft Nikodemus begrepen, dat de leer niet onveranderlijk als een last opgelegd moet worden. Beter dan zijn collega's heeft hij begrepen dat de boodschap een blijde boodschap moet zijn voor mensen, bevrijdend, levenschenkend. En hij ziet dat deze jonge rabbi uit Nazareth dat verkondigt en in de praktijk brengt, en gehoor vindt bij mensen. Hij wil er meer van weten, hij wil een gesprek met Jezus. En wat ontdekt hij?

Hij ontdekt in Jezus, waar het in het geloof echt om gaat. Hij ziet dat Jezus de mensen het leven niet moeilijk maakt met strenge eisen van allerlei wetten en voorschriften. Hij ziet dat Jezus wetten soepel hanteert en juist dienstbaar maakt aan het leven van mensen. Hij ziet dat voor Hem de nood en de waardigheid van mensen dringender zijn dan een strikt naleven van de letter van de wet. Dat Hij een God van liefde verkondigt, niet een strenge God van wetten en voorschriften.

Nicodemus wordt erdoor geraakt. Hij voelt dat Jezus' benadering gaaf is, echt. God, die liefde is - wiens naam is 'Ik ben er voor jou' - wil zich uiten in de liefde van mensen voor elkaar. Het is zo'n simpel gegeven, iedereen zal het beamen, maar het komt erop aan het ook zo simpelweg te doen en het niet te laten bij lip-pendienst. Het vergt moed om zo met elkaar om te gaan, om tegen de stroom in te gaan; het vergt moed om reacties van anderen, die zweren bij de leer en de wet, te trotseren. We hebben elkaar daarvoor nodig om die weg - de weg van Jezus - te gaan, we hebben elkaar nodig om zó te geloven, om elkaar over de drempel heen te helpen, wanneer reacties van anderen het ons moeilijk maken.

Wie zó gelooft, zegt Jezus in het Evangelie, gaat niet verloren, maar zal eeuwig leven hebben. Wanneer jij je leven in alle vrijheid (je hebt de keuze!) inricht, zoals Jezus van Nazaret dit deed, gericht op het leven en het geluk van mensen, dan groeit daarmee ook de kwaliteit van je eigen leven. En die kwaliteit van leven is duurzaam, heeft zijn verlengde in eeuwig leven.

Nu even naar onze Andreaskerk: Ook wij zijn vandaag - zoals Nicodemus - in gesprek met Jezus. Ook wij als gemeenschap zitten met dezelfde vragen als hij. Ook wij willen zoals hij, koste wat het kost, trouw blijven aan de traditie, aan de boodschap van Jezus, maar we zien ook, dat de kerk in de loop van de eeuwen weggegroeid is van die frisse beweging tot wereldvernieuwing die Jezus van Nazareth in gang heeft gezet; dat de kerk overwoekerd is door wettisch denken en tot een star instituut is geworden van leer en regels. Ook wij staan als gemeenschap voor de keuze om ons te bekennen, ofwel tot dat verstarde instituut, ofwel tot die levenschenkende beweging van het begin, van Jezus van Nazareth.

Toen onze architect, Laurens Bisscheroux, veertig jaar geleden, in de dagen na het Vaticaans Concilie, gevraagd werd om hier in de wijk een kerk te bouwen, stoeide hij ook met deze gedachten, en zocht naar een manier om ze te vertalen in een bouwwerk. De verstarde kerk van vóór het Vaticaans Concilie, de kerk van wetten en dogma's, moest weg. Er moest een totaal nieuwe kerk geboren worden, een liefdeskerk, een kerk waarin iedereen, maar dan ook iedereen, welkom zou zijn, iedereen gelijk, een kerk van broeders en zusters. Daarom noemde hij deze plek, waar wij nu zitten en samen elke zondag het leven vieren, de Kamer van Gabriël, de plek waar het allemaal begon met Jezus, in de schoot van zijn moeder.

"God heeft zijn zoon niet naar de wereld gestuurd om een oordeel over haar te vellen, maar om de wereld door Hem te redden," tatoueert een jonge vrouw op haar arm. Als Jezus niet naar ons toegekomen is om te veroordelen, wie zijn wij mensen dan om dat wel te doen?